

Şehiriçi Yolcu Taşımacılığında Hat Kullanım Hakkını Kiralanması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.63.15.01-001-3
Tarih	30.01.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ŞANLIURFA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Vergi ve Anlaşmalar Uygulama Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.63.15.01-001-3

30/01/2012

Konu : Şehiriçi Yolcu Taşımacılığında Hat Kullanım Hakkını Kiralanması

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinden özetle; ... Belediye Başkanlığının 21.12.2006 tarih ve 1157 sayılı Encümen Kararı ile tarafınıza verilen "Araç ve/veya Hat Kullanım Hakkı" sahiplerinden (1/2 hissesi ...-1/2 hissesi ...'a ait) olduğunuzu, şu an için herhangi bir ticari faaliyetinizin ve dolayısıyla mükellefiyet kaydınızın bulunmadığını, Belediyece verilen söz konusu hat kullanma hakkınızı ... Vergi Dairesi vergi kimlik numarasında kurumlar vergisi mükellefi olarak faaliyet gösteren ve halen Belediye denetimli şehir içi toplu taşıma işini yapmakta olan ... A.Ş. ile 02.12.2011 tarihinde imzalamış olduğunuz "Sürelî Hat Kullanım Hakkı Sözleşmesi" ile 25.03.2014 tarihine kadar aylık 3.410,00 TL karşılığında adı geçen şirkete kiraladığınızı, kiraya verdiğiniz şirket tarafından sizlere yapılacak kira ödemelerine karşılık fatura istenildiğini, ancak vergi mükellefiyetinizin olmaması nedeniyle fatura düzenleyemediğinizi bildirerek, adı geçen şirketten alacağınız aylık kira bedellerinin gayrimenkul sermaye iradı olarak

değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükmüne bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 70 inci maddesinde ise; "Aşağıda yazılı mal ve hakların sahipleri, mutasarrıfları, zilyetleri, irtifak ve intifa hakkı sahipleri veya kiracıları tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratlar gayrimenkul sermaye iradidir:

.....

5- Arama, işletme ve imtiyaz hakları ve ruhsatları, ihtira beratı (İhtira beratının mucitleri veya kanunî mirasçıları tarafından kiralanmasından doğan kazançlar, serbest meslek kazancıdır.), almeti farika, marka, ticaret unvanı, her türlü teknik resim, desen, model, plan ile sinema ve televizyon filmleri, ses ve görüntü bantları, sanayi ve ticaret ve bilim alanlarında elde edilmiş bir tecrübeye ait bilgilerle gizli bir formül veya bir imalat usulü üzerindeki kullanma hakkı veya kullanma imtiyazı gibi haklar (Bu hakların kullanılması için gerekli malzeme ve teçhizat bedelleri de gayrimenkul sermaye iradı sayılır.);

Yukarıda yazılı mallar ve haklar ticari veya zirai bir işletmeye dahil bulunduğu takdirde bunların iratları ticari veya zirai kazancın tespitine müteallik hükümlere göre hesaplanır.

Tüccarlara ait olsa dahi, işletmeye dahil bulunmayan gayrimenkullerle haklar hakkında bu bölümdeki hükümler uygulanır...." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Kanun maddesinde geçen "ticari işletmeye dahil olma" ifadesinden, bilanço esasına tabi olan işletmelerde bilançonun aktifinde kayıtlı mal ve hakların, işletme hesabı esasına göre defter tutan ferdi işletmelerde ise işletme faaliyetiyle doğrudan ilgili olan ve envantere alınmış bulunan iktisadi kıymetlerin anlaşılması gerekmektedir.

Aynı Kanunun, 94 üncü maddesinde, kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin maddede sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları hükmüne bağlanmış olup, söz konusu fıkranın (5/a) bendi uyarınca, 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemelerde tevkifat oranı %20 olarak belirlenmiştir.

Yine aynı Kanunun 86'ncı maddesinde de; "Aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dâhil edilmez.

...

c) Vergiye tâbi gelir toplamının [(a)ve (b) bentlerinde belirtilenler hariç] 103'üncü maddede yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı aşmaması koşuluyla, Türkiye'de tevkifata tâbi tutulmuş olan; birden fazla işverenden elde edilen ücretler, menkul sermaye iratları ve gayrimenkul sermaye iratları,

d) Bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 600 milyon lirayı (2011 yılı için 1.170 TL, 2012 yılı için 1.290 TL) aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları.

..." hükmü yer almaktadır.

Bu bağlamda, ... Belediye Başkanlığının 16.08.2007 tarih ve 930 sayılı Encümen Kararıyla tarafınıza verildiği anlaşılan ve herhangi bir ticari işletmeye kayıtlı olmadığını beyan etmiş olduğunuz şehir içi toplu taşımacılık işine ait hat kullanım hakkınızı Topçumeydanı vergi dairesi müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi ... A.Ş.'ye kiraya vermenizden dolayı elde ettiğiniz kazancın, gayrimenkul sermaye iradı olarak vergilendirilmesi gerekmekte olup, adı geçen şirket tarafından tarafınıza yapılan hat kullanım hakkı kiralama ödemelerinin tamamı üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94/5-a bendi uyarınca tevkifat yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, elde etmiş olduğunuz gayrimenkul sermaye iradının aynı Kanunun 86'ncı maddesinin /1-c bendi gereğince, 103 üncü maddede yazılı tarifenin ikinci diliminde yer alan tutarı (tevkif edilen tutar dahil 2011 yılı için 23.000 TL, 2012 yılı için 25.000 TL) aşması halinde ikametgahınızın bağlı bulunduğu vergi dairesine adı geçen şirketle aranızda imzalamış olduğunuz sözleşme tarihi itibarıyla gayrimenkul sermaye iradı yönünden mükellefiyet tesis ettirip elde ettiğiniz iradın tamamını yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan etmeniz gerekmektedir.

Öte yandan tahakkuk eden gelir vergisinden anılan şirketçe adınıza tevkif edilerek ödenen gelir vergilerinin beyanname üzerinden hesaplanacak gelir vergilerinize mahsup edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026